

Надруковано: Слободяник, Ю. Б. Фінансовий лізинг в галузі пасажирського автотранспорту [Текст] / Ю. Б. Слободяник // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених “Фінансово-кредитна система України: проблеми та шляхи їх вирішення”, Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2003. – С. 184-186.

Слободяник Ю.Б.

Українська академія банківської справи

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ В ГАЛУЗІ ПАСАЖИРСЬКОГО АВТОТРАНСПОРТУ

Проблеми перехідного періоду економіки повною мірою торкнулися і галузі пасажирських автоперевезень. Це і низький рівень платоспроможності населення; відсутність державної системи компенсації перевізникам витрат, пов'язаних з безкоштовним перевезенням пільгових категорій населення; цінові обмеження внаслідок державного регулювання тарифів на автопослуги; відсутність ефективного механізму інвестування в технічне переобладнання та модернізацію рухомого складу автотранспортних підприємств тощо. Наслідком цього є нестача фінансових ресурсів для забезпечення безперебійної роботи автотранспортних підприємств. До того ж істотним чинником занепаду галузі пасажирських автоперевезень є відсутність ефективно функціонуючого фінансового механізму, який мав би забезпечити виживання підприємств автотранспорту в умовах ринку.

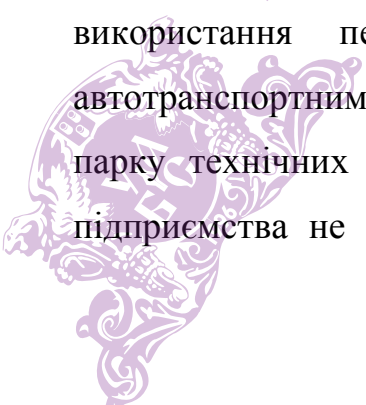
Між іншим турбує кількісний і технічний стан парку автомобільного транспорту України, який практично на 70% амортизований, не оновлювався і не поповнювався з 1990 року. Внаслідок цього більша частина наявного рухомого складу підлягає списанню. Аналіз ситуації, що склалася в галузі сьогодні, показує, що пасажирські АТП практично всі збиткові, грошових накопичень не існує. Це робить неможливим оновлення парку технічних засобів за рахунок власних джерел фінансування. Ефективне використання

банківських кредитів неможливе внаслідок великих відсотків та неплатоспроможності більшості АТП. Залучення коштів інвесторів іде дуже напружено. Сподіватись на підтримку з боку держави не доводиться, оскільки бюджетних коштів не вистачає навіть на погашення вже існуючої (і досить істотної) заборгованості за безкоштовний проїзд пільгових категорій населення.

Тому, на нашу думку, найбільш реальним шляхом оновлення та поповнення технічної бази автотранспортних підприємств може виявитись фінансовий лізинг. Слід зазначити, що використання лізингу (в тому числі і фінансового) дуже поширене в розвинених країнах. Це обумовлене тими перевагами, які надає цей метод фінансування капітальних інвестицій. Головною з цих переваг є те, що підприємство має можливість розпоряджатися необхідними засобами виробництва не витрачаючи при цьому значну кількість фінансових ресурсів на їх придбання, виключається необхідність відволікання обігових коштів для придбання дорогих транспортних засобів. При фінансовому лізингу лізингоодержувач має можливість придбати транспортні засоби за залишковою вартістю по закінченні лізингової угоди. До того ж лізингові відносини вигідні і для лізингодавця, оскільки дозволяють розширити коло споживачів та ринок збуту транспортних засобів, що виготовляються.

За радянських часів пасажирські автотранспортні підприємства використовували в роботі автобуси Ікарус (Угорщина), ПАЗ (Росія), ЛАЗ. Сьогодні технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів іноземного виробництва виявляється надто дорогим та економічно не вигідним, що одразу ж відбивається на показниках роботи підприємства.

Поява на ринку конкурентоспроможних автобусів Львівського автозаводу, якість яких значно зросла за рахунок впровадження нових технологій та використання перспективних вузлів та механізмів, дає можливість автотранспортним підприємствам України вирішити проблему поповнення парку технічних засобів. Але, з огляду на те, що придбати ці автобуси підприємства не в змозі (надто велика ціна, нестача фінансових ресурсів),



залишається скористатися вищезазначеними перевагами фінансового лізингу, який би був вигідний як для лізингодавця, так і для лізингоодержувача.

Таким чином, виникла необхідність створення методологічних підходів до організації лізингових відносин, які могли б поєднати національного виробника та споживача автотранспортних засобів.



Державний вищий навчальний заклад
“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

State Higher Educational Institution
“UKRAINIAN ACADEMY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE”